

Dan Turèll – blev kunstner med tankevækkende omkostninger.

Fyens Stiftstidende, 17. november 1995

Dan i andedammen

Peder Bundgaard: 'Superdan'. 291 sider, 248 kr, Borgen.

'Den første gang... jeg skulle overvære en performance med Dan (Turèll), så vi ham først tømme en hel flaske whisky. Senere så vi ham ligge på knæ og knække det meste op igen. Og endnu senere så vi ham fare rundt på scenen og tale fuldstændig manisk. Men publikum var ellevilde'. Sådan skriver vennen, grafiker og forfatter Peder Bundgaard, om en

side af Dan Turèlls virkelighed i biografien *Superdan*. Her går han – (k)ærligt – tæt på sin hovedperson. Det gælder oplysninger om både liv og kunst. Desuden er den store bog forsynet med en overdådig række fotografier.

Det er blevet en bevægende bog. Hvad den mangler i kritisk analyse, har den i viden om person og miljø. Gennem de fyldige citater fra Turèlls produktion og reaktionerne på den får vi også en præsentation af dette væsentlige forfatterskabs mange sider.

Dan Turèll skelnede ikke mellem den trivielle og den fine kultur. Han forholdt sig til både Anders And og T. S. Eliot, og han forsøgte i sit meget personlige udtryk at forene disse inspirationer med sine sociale erfaringer og oplevelser

med bl.a. stoffer. Da han samtidig skabte sit image som en moderne, amerikansk-præget storbyrotte, en *karma-cowboy*, blev han mere et spektakel for de mange end en digter for de få. Det var akademiet for kriminallitteratur frem for det fine danske akademi, der hyldede ham, selv om der ved hans død blev skrevet om ham som den betydeligste poet i sin generation. Skønt fjern ætling af både Paludan-Müller og Søren Kierkegaard var han sat i bås – han var vokset op på den gale side af Lyngbyvejen, i det Vangede, han gjorde berømt.

Mediemennesket Turèll var en arbejdsom kunstner, og han var en skatteplaget borger, der følte, at han blev presset af et system, der ikke var gearret til folk af hans slags. Nok afdrog

han efter evne på sin gæld til det offentlige, men rentetilskrivningen overgik aldragen: Derfor følte han sig måske presset ud i en overdreven virksomhed som entertainer i det ganske land. Den bragte ham i forbindelse med mange begejstrede danskere, men tærede også hårdt på ham, som indledningen viser.

Den unge Dan ville være kunstner. Det blev han, men med omkostninger, der er tankevækkende. Skal man gøre sig selv til en forestilling for at overleve i vor lille andedam? Peder Bundgaards bog giver en væsentlig del af svaret. Den er medrivende at læse for Dan Turèlls mange fans, og helt uomgængelig for den, der vil sætte sig ind i hans forunderlige univers.

Henrik Schousbo